

ÎN C H E I E R E

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Podoleanu împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei, obligarea efectuării recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 iulie 2018 Gheorghe Podoleanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești privind anularea deciziei, obligarea efectuării recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că după atingerea vârstei de pensionare s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești cu cerere privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă cu anexarea înscrisurilor solicitate, invocând că a activat începând cu anul 1984 până în anul 1994 în cadrul SA „Vitis-Lăpușnița” în funcția de inginer, însă nu a reușit să prezinte la acel moment certificatul privind salariul achitat din motivul că arhiva întreprinderii nu mai funcționa și nici nu a fost transmisă primăriei Lăpușna.

Reclamantul a specificat că în baza deciziei privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă i-a fost stabilită pensia în mărime de 948,84 de lei lunar fără a ține cont de perioada de activitate în anii 1984–1994 în cadrul SA „Vitis-Lăpușnița”, care a fost inclusă în stagiul de cotizare, nefiind luat în calcul coeficientul individual, venitul de la întreprindere pe motivul că nu a fost prezentat certificatul de salariu pe perioada dată, ceea ce a dus la admiterea unei erori.

A indicat reclamantul că la începutul anului 2017 s-a adresat CTAS Hâncești cu cerere prealabilă privind reexaminarea drepturilor sale la pensie cu prezentarea certificatului de salariu pentru perioada respectivă, însă conform deciziei nr.168 din 07 februarie 2018, CTAS Hâncești a refuzat recalcularea pensiei pe motiv că în cazul prezentării certificatului de salariu realizat până la 01 ianuarie 1999, recalcularea pensiei nu se efectuează, conform noii formule în calcul se ia doar venitul asigurat realizat după 01 ianuarie 1999.

Reclamantul a adresat petiție Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat de a întreprinde toate măsurile necesare în vederea recalculării pensiei și a primit răspuns prin care a fost recunoscut faptul comiterii erorii de calcul la stabilirea pensiei, fiind indicat că în dosarul de pensionare nu s-au regăsit actele la care face referire în cererea sa, nu este confirmată autenticitatea certificatelor, fapt care a dus la imposibilitatea examinării în ansamblu a cererii.

A solicitat reclamantul anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești nr. 168 din 07 februarie 2018 privind refuzul recalculării mărimii pensiei, obligarea de a-i recalcula pensia pentru limita de vârstă, cu includerea în calcul a salariului pentru perioada 1984–1994 în cadrul SA „Vitis-Lăpușnița” și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 12 octombrie 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central a fost atras în calitate de pârât în prezenta cauză civilă Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.45-46).

Prin hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost admisă și a fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești nr.168 din 07 februarie 2018 privind refuzul recalculării mărimii pensiei, a fost obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Hâncești să recalculeze lui Podoleanu Gheorghe pensia pentru limita de vârstă, cu includerea în calcul a salariului pentru perioada 1984–1994 în cadrul SA „Vitis-Lăpușnița”, și s-a încasat din contul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești și Casei Naționale de Asigurări Sociale cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2600 de lei.

Pentru a concluziona astfel instanța de fond a relatat că contribuțiile de asigurări sociale în fondul de pensii sunt plăți obligatorii, percepute din salariul (venitul) cetățenilor. Defalcând o parte, stabilită prin lege, din salariul (venitul) lor, cetățenii încadrați în câmpul muncii, prin intermediul sistemului de contribuții de asigurări sociale obligatorii în fondul de pensii, participă nemijlocit la formarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

A mai susținut instanța de fond că prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana practic își câștigă dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității. Dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul veniturii realizat. Astfel, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității.

Instanța de fond a menționat că concluziile expuse anterior denotă cert că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Hâncești și Casa Națională de Asigurări Sociale sunt

obligate să recalculeze pensia reclamantului, cu luarea în calcul a salariului realizat pentru perioada anilor 1984–1994 la SA „Vitis-Lăpușnița”.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătorei Hâncești, sediul Central și emisă o decizie nouă prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Podoleanu împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești și Casei Naționale de Asigurări Sociale, a fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești nr. 168 din 07 februarie 2018 privind refuzul recalculării mărimii pensiei lui Gheorghe Podoleanu, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Gheorghe Podoleanu pensia pentru limita de vârstă, cu includerea în calcul a salariului realizat pentru perioada anilor 1984 până la 1994, în cadrul SA „Vitis-Lăpușnița” și s-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Gheorghe Podoleanu cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 2600 de lei, suportate în instanța de fond și 1000 de lei, pentru instanța de apel, în rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele care necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil și clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat. S-a constatat că concluziile instanței de fond sunt greșite, iar soluția adoptată este neîntemeiată, reieșind din interpretarea eronată a prevederilor legii și neelucidarea circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei, care au fost constatate în ședința de judecată.

La 11 ianuarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele dreptului material și procedural.

A mai indicat recurenta că activitatea intimatului la SA „Vitis-Lăpușnița” în perioada anilor 1984–1994, a fost inclusă în stagiul de cotizare, însă, nu a fost luat în calcul la calcularea coeficientului, deoarece nu a fost prezentat certificatul de salariu pentru această perioadă. Astfel, pensia a fost calculată fără coeficientul individual al salariului.

Casa Națională de Asigurări Sociale a mai invocat că ulterior, la 07 februarie 2018, Podoleanu Gheorghe a solicitat recalcularea pensiei în baza limitei de vârstă în baza documentelor prezentate și anume a certificatului de salariu nr. 42 din 24 martie 2017 de la SA „Vitis-Lăpușnița” pentru perioada 1984–1994, însă i s-a refuzat în admiterea acesteia deoarece, nu a fost posibilă fizică de a verifica autenticitatea certificatelor prezentate.

Recurenta a specificat că instanța de apel eronat a argumentat că odată ce certificatele au fost prezentate, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să efectueze recalcularea pensiei deoarece orice recalculare prezumă existența certificatelor de salariu în original, pe care recurenta nu le deține.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În contextul prevederilor art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost recepționată de către reprezentantul recurenteii, conform recipisei, la data de 11 decembrie 2019 (f.d. 119).

Prin urmare, recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 11 ianuarie 2020, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului că, nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul

specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh